

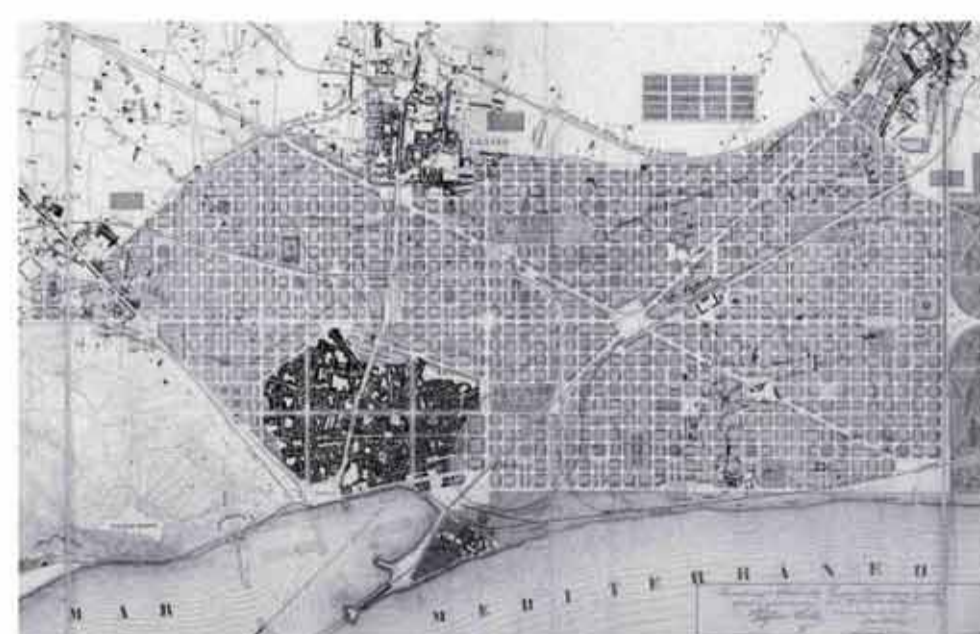
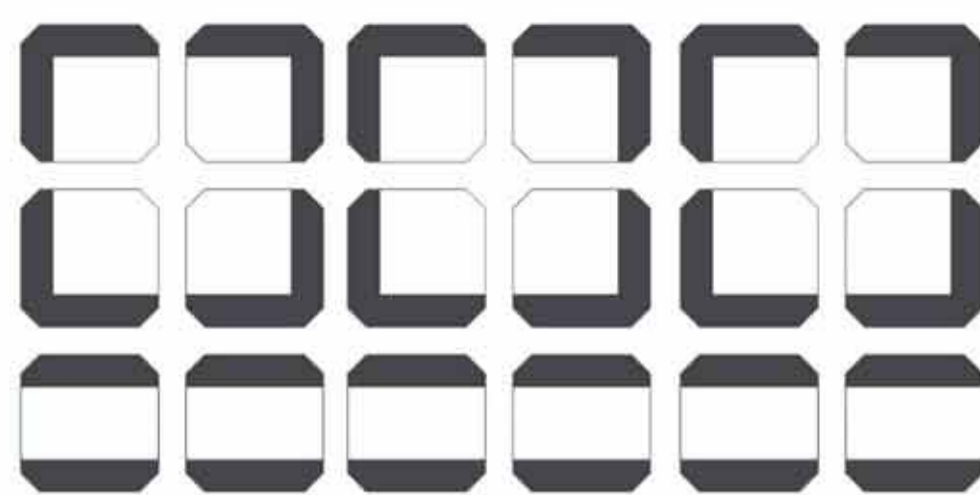
Per raons militars, Barcelona tenia una extensió de 2.000 ha on estava prohibit edificar. L'Eixample es va construir sobre aquests terrenys, parcel·lats en propietats diverses. El 1860 es va produir l'aprovació oficial, per part del govern de Madrid, del projecte creat per Ildefons Cerdà, concebut per resoldre de forma tècnica els problemes que creava l'estructura obsoleta de les ciutats antigues. El seu estudi va donar com a resultat el primer tractat modern d'urbanisme: *La Teoria General de la Urbanització* (1858) i que va ser part de la memòria del seu projecte d'Eixample.

La **unitat bàsica** de l'Eixample de Cerdà és l'**illa**, un quadrat de 113,33 m de costat, que genera una trama regular, la cèlebre quadrícula. Cerdà va destinar 20 m d'amplada als carrers, deu dels quals eren per les dues voreres de 5 m cada una. L'amplada aleshores inusual de les calçades es devia a la previsió de dos factors: la bona insulació dels habitatges i l'increment futur de la circulació rodada. La quadrícula és orientada de manera que els angles de les illes coincideixen amb els punts cardinals.

El projecte de Cerdà estava dividit en dues grans unitats, que alhora se subdividixen en quatre sectors, i aquests en quatre petits barris. La **dotació d'equipaments** correspon a aquesta seqüència: un hospital a cada unitat, un mercat a cada sector i una escola a cada barri. Cerdà pensava en un teixit residencial, deixant per a la perifèria els equipaments que no lligaven amb aquest caràcter.

Cerdà va dibuixar unes **illes parcialment edificades**, de forma que una gran superfície de terreny es destinés a jardí col·lectiu dels seus habitants; només dos laterals s'ocupaven amb edificis. El dibuix d'aquests dos laterals es combinava de diferent manera a cada illa, dotant la quadrícula d'un ritme i una varietat que aviat va perdre.

A les cantonades va introduir un altre detall remarcable: el **xamfrà**, que fa també 20 m de costat, per permetre una perfecta visibilitat a la circulació rodada i una notable lleugeresa al conjunt edificat.

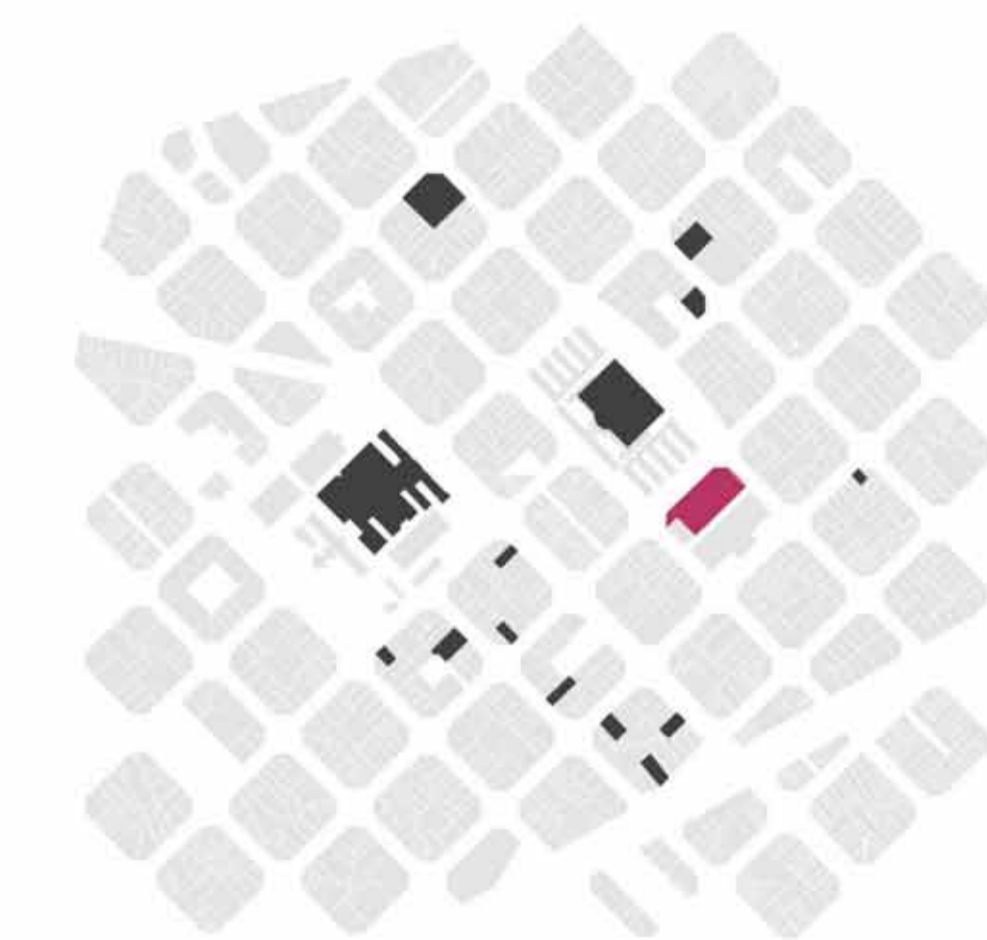

Densitat d'habitatges

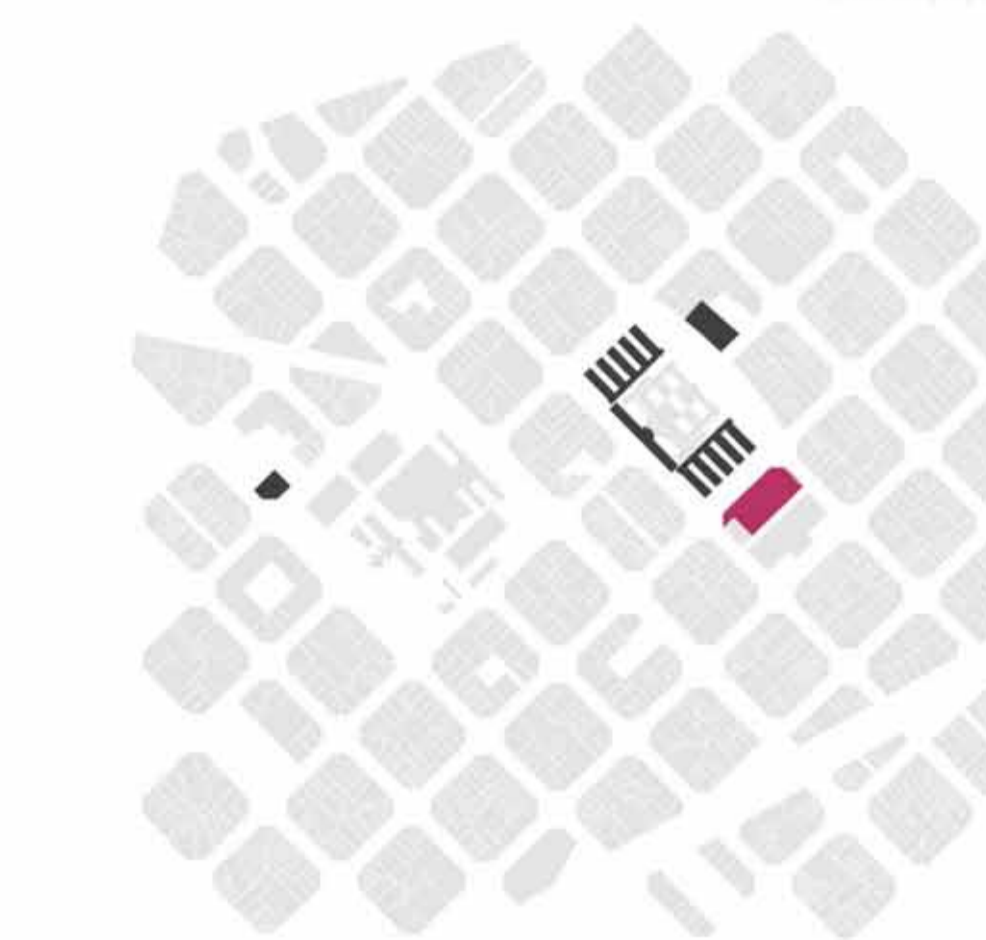

Eixos terciaris

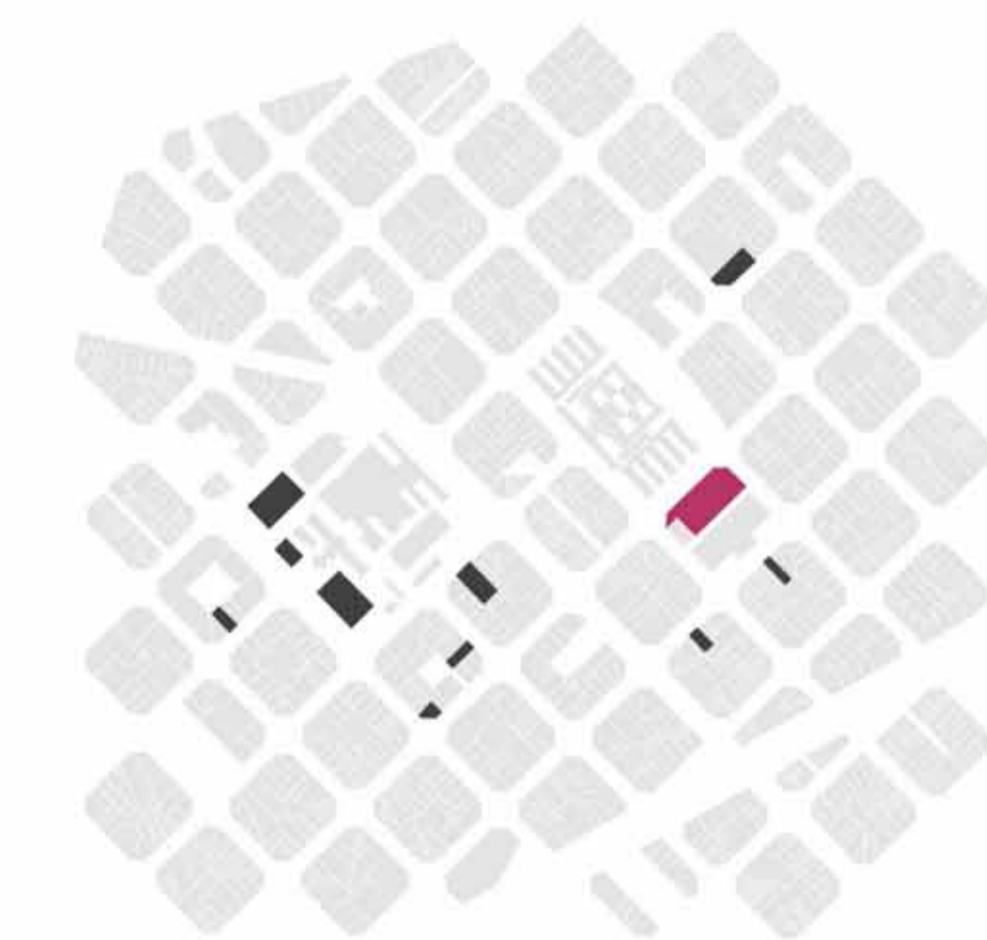
Font: Arxiu Cerdà

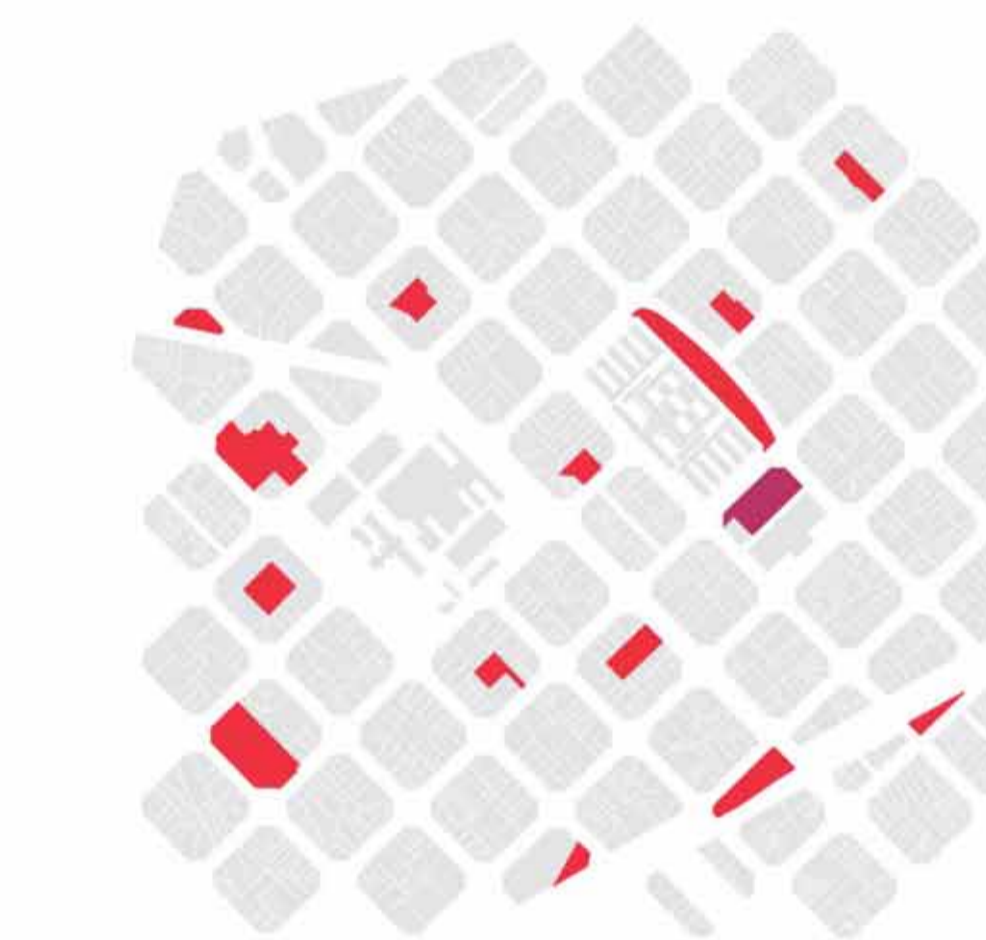
Centres educatius

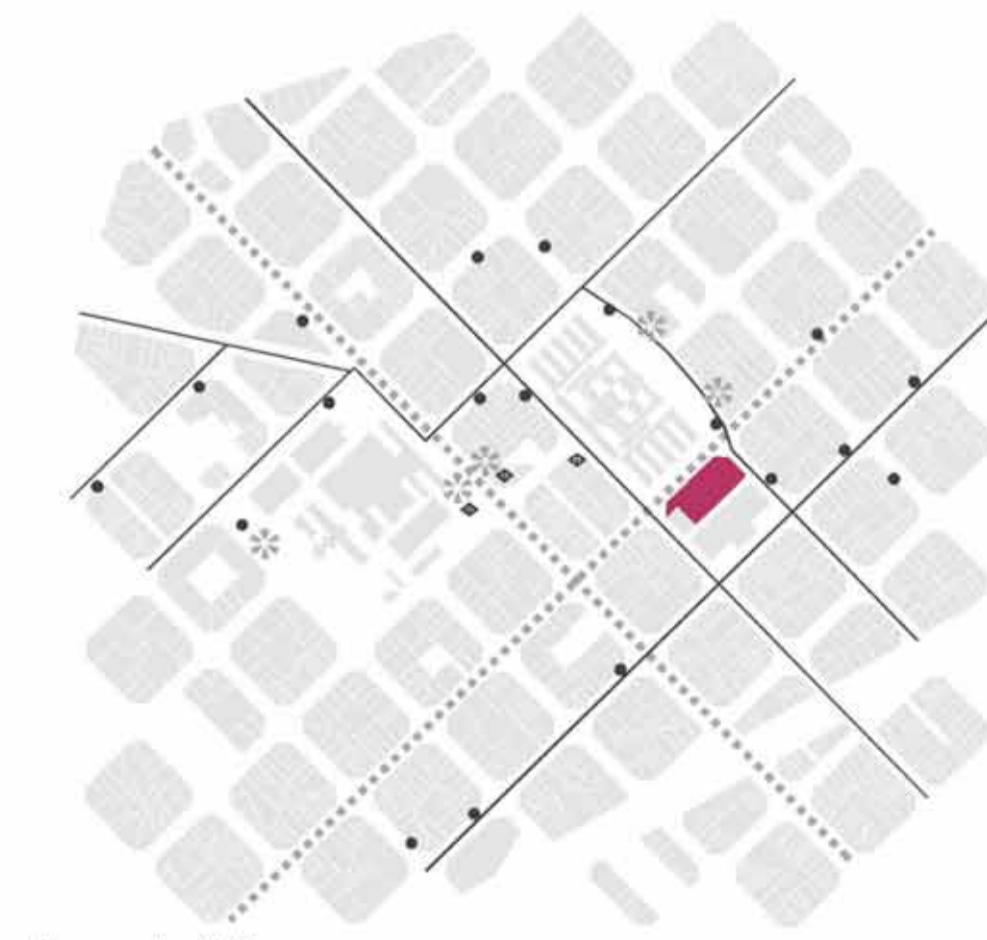
Centres sanitaris

Centres esportius

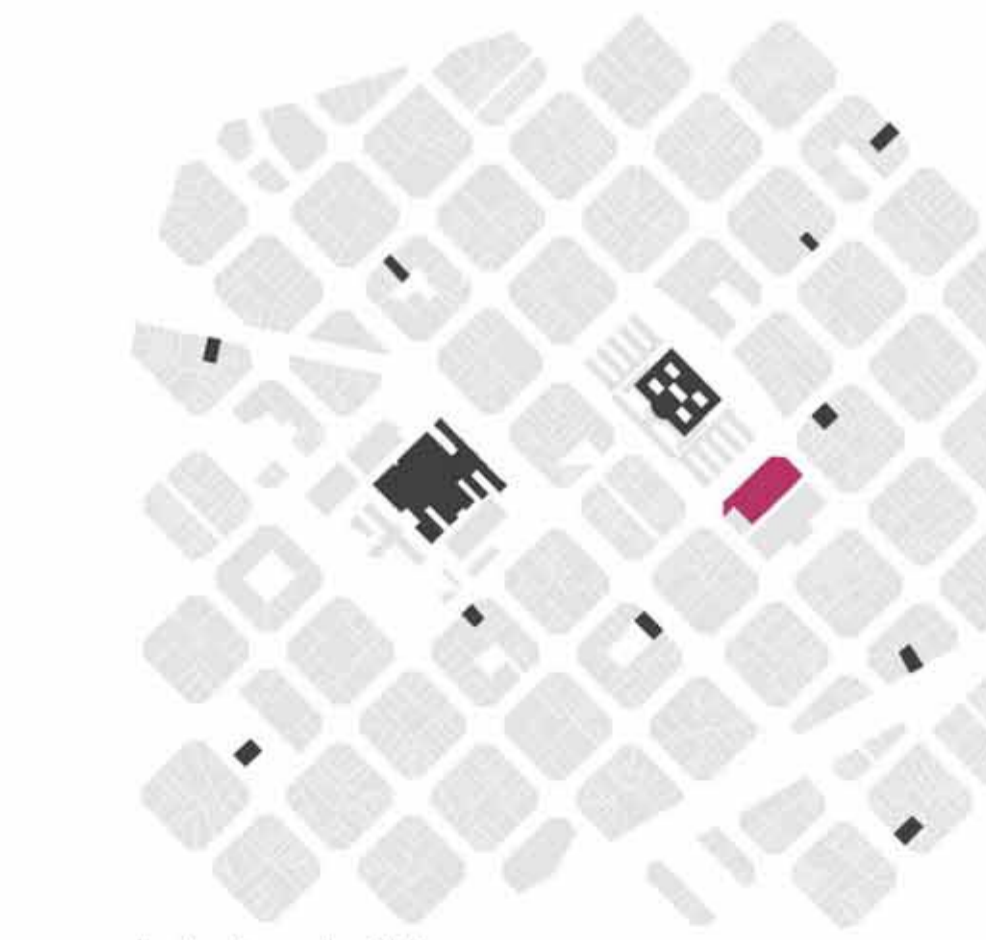

Jardins i espais públics

Transport públic

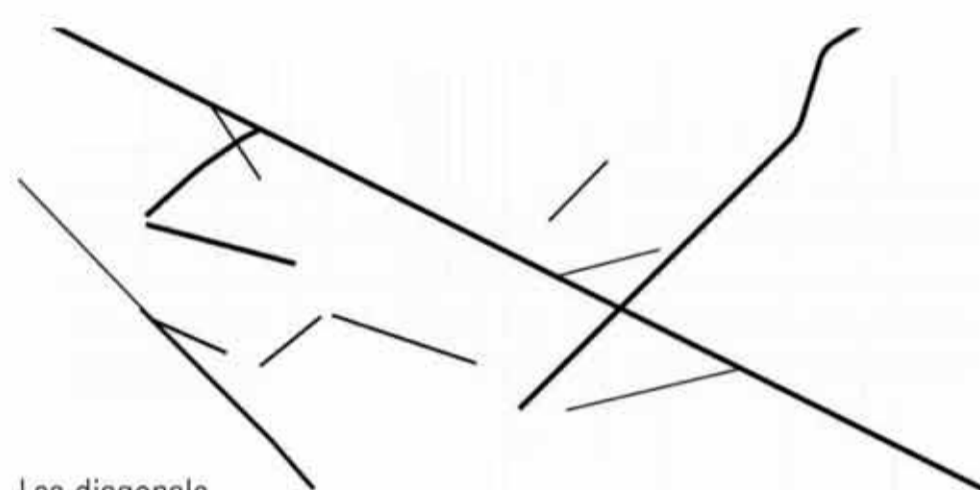
- ✱ Bicing
- Autobus
- ◀ Metro

Jardins i espais públics

Evolució de les ordenances

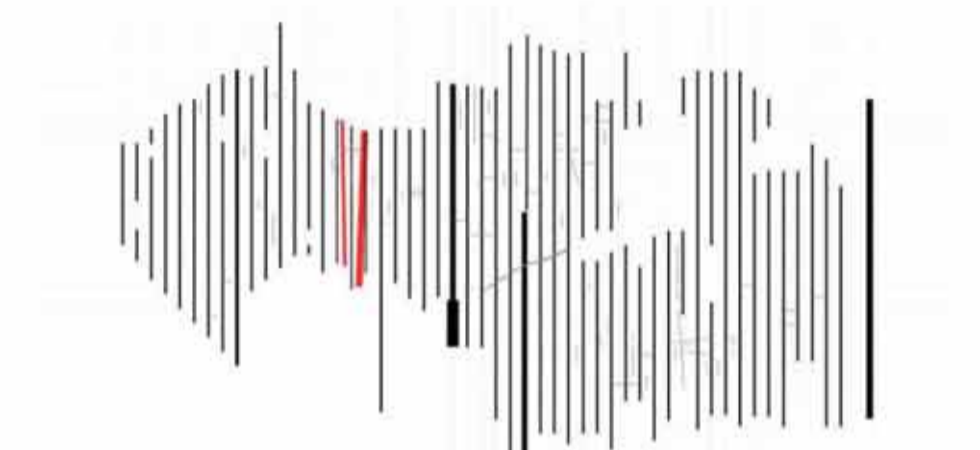
1857		Ocupació de parcel·la: 50%	Alçada màx.: 16 m	Ocupació: 6.188,50m²	Edificabilitat neta: 2,00m²
1865		Ocupació de parcel·la: 70%	Alçada màx.: 20 m	Ocupació: 8.663,90m²	Edificabilitat neta: 3,50
1891		Ocupació de parcel·la: 73,6%	Alçada màx.: 28 m	Ocupació: 9.109,47m²	Edificabilitat neta: 4,68
1932		Ocupació de parcel·la: 73,6%	Alçada màx.: 23 m	Ocupació: 9.109,47m²	Edificabilitat neta: 6,17
1942		Ocupació de parcel·la: 73%	Alçada màx.: 23,85 m	Ocupació: 9.035,21m²	Edificabilitat neta: 6,40
1947		Ocupació de parcel·la: 73%	Alçada màx.: 24,4 m	Ocupació: 9.035,21m²	Edificabilitat neta: 7,13
1958		Ocupació de parcel·la: 73%	Alçada màx.: 24,4 m	Ocupació: 9.035,21m²	Edificabilitat neta: 7,29
1976		Ocupació de parcel·la: 70%	Alçada màx.: 20,75 m	Ocupació: 8.663,90m²	Edificabilitat neta: 4,50
1986		Ocupació de parcel·la: 50%	Alçada màx.: 16 m	Ocupació: 12.377m²	Edificabilitat neta: 2,00

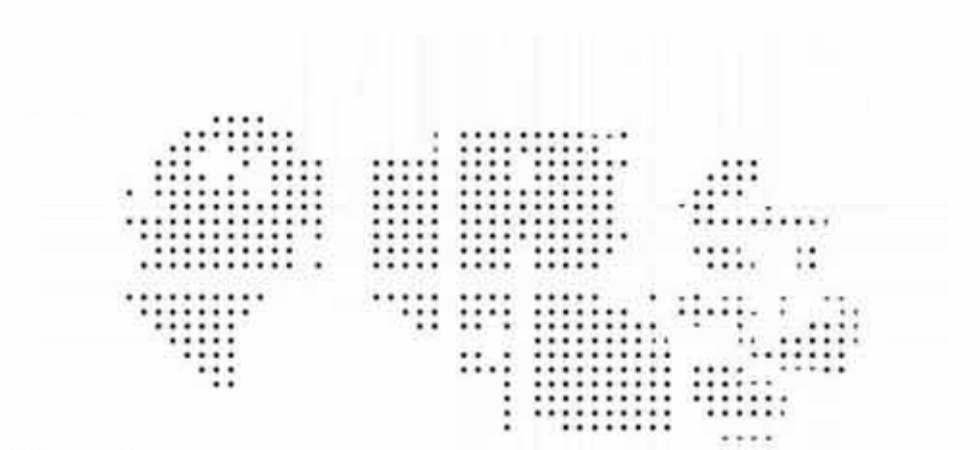
Les diagonals

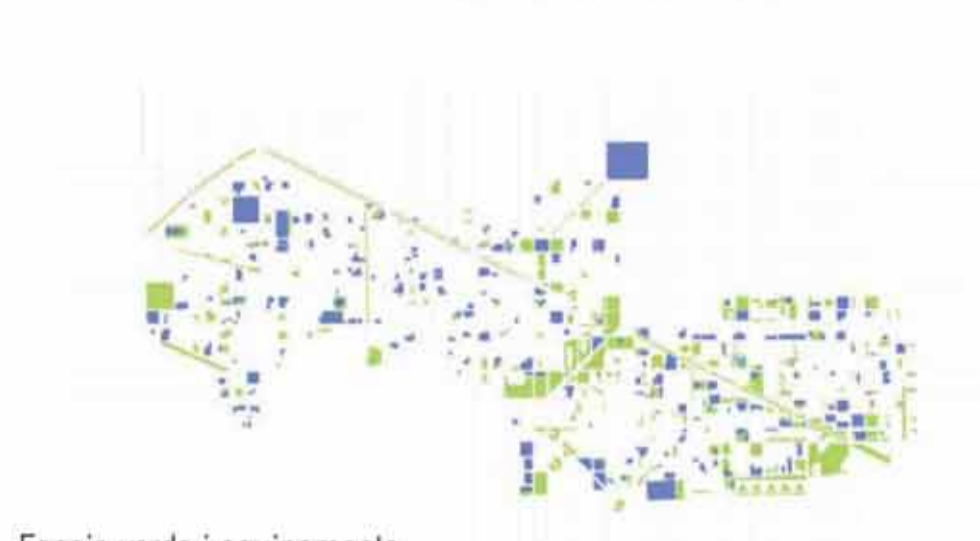
Les horitzontals

Les verticals

Els xamfrans

Espais verds i equipaments

Font: Arxiu Cerdà

L'Antiga Esquerra de l'Eixample. El Mercat del Ninot i l'Hospital Clínic

L'Antiga Esquerra de l'Eixample recull la primera part urbanitzada d'aquesta banda del districte, ja bastant poblada a final del segle XIX. El nucli original el formen la parròquia de Sant Josep Oriol, entre els carrers de la Diputació i d'Urgell, i l'original edifici històric de la Universitat de Barcelona.

A partir d'aquí, el barri es va desenvolupar per damunt de les vies del ferrocarril, al voltant del nucli del Mercat del Ninot, que neix en la dècada dels 80 del segle XIX a redós d'una popular taverna. Aquest establiment tenia com a element decoratiu un ninot, que va acabar donant nom a tota la zona de restauració i entreteniment que se situava al voltant d'un mercat a l'aire lliure, antecedent directe de l'actual. La creació de l'Hospital Clínic i la Facultat de Medicina el 1907, i la del Mercat del Ninot el 1935, van servir per potenciar la zona i per atraure promotors interessats en la construcció d'habitatges, especialment a partir dels anys 30, amb estils diferents i destinats principalment a les classes mitjanes.

L'any 1932 es va construir a l'altra meitat de l'illa que va deixar el Mercat del Ninot la caserna del parc de bombers de Barcelona. El projecte era una construcció en forma de U amb la sortida de cotxes i camions per carrer Provença. Una torre de cinquanta metres, per avistar des de dalt les flames i els fums dels incendis, presidia el pati interior de la caserna. Un petit passatge transitable separava la caserna del mercat. A la façana de Casanova hi havien les oficines i la de Villarroi va ser enderrocada als anys seixanta per aixecar-hi un edifici d'habitatges, així com un petit jardinet triangular a la cantonada. L'edifici va ser enderrocada el 2010.

El Mercat del Ninot a principis del s. XX.

L'hospital Clínic a principis de segle XX.

La caserna dels bombers en els seus inicis.